

Ontwikkelgesprek Master Pedagogiek vanuit een ecologisch perspectief

Datum: 29 november 2024

Thema: Verbindingen 'binnen' en 'buiten'

In het gesprek benadrukt de voorzitter van het panel het belang van tweezijdige verbinding tussen de opleiding, het werkveld en de bredere maatschappij. Het "van binnen naar buiten" bewegen om nieuwe inzichten vanuit de opleiding ecologische pedagogiek naar buiten te brengen én ontwikkelingen en inzichten van buiten naar binnen halen. Zo kan er meer integratie over en weer ontstaan en kan de kracht van onze masteropleiding nog meer verbonden raken met en in het werkveld. De opleiding mag explicieter naar voren treden als een waardevolle speler in het publieke domein, waarbij ook verbinding met zogenaamde hiërarchische leiders van belang is, binnen bijvoorbeeld gemeenten en provincies, waar beslissingen met grote maatschappelijke impact worden genomen. Het is van belang om daar ecologische pedagogiek onder de aandacht te brengen.

Met het oog op meer lange-termijnontwikkelingen gaat het bewegen van binnen naar buiten ook om verhouden tot en verbindingen maken met formele leidinggevendenden. Naast het behouden van trage processen die van belang zijn om mensen mee te nemen en participatie vorm te geven in relatie tot complexe pedagogische vraagstukken, is het van belang om zorg te dragen voor legitimatie hiervan. Vanuit een hiërarchische positie hebben formeel leidinggevendenden andere contacten en van daaruit kunnen zij bijdragen aan besluitvorming en het creëren van draagvlak voor lange-termijnontwikkelingen (positionering). Het netwerken en daarin ook rolmodel zijn is van belang voor de opleiding zelf en ook in het werkveld waar de studenten werkzaam zijn. Het betrekken van relevante spelers in het werkveld, zoals beleidsmakers en leidinggevendenden, is noodzakelijk om de impact van de opleiding zichtbaar te maken en studenten te inspireren.

Thema: Pedagogiek in een complex werkveld

Er wordt gewezen op de groeiende uitdagingen binnen het pedagogisch werkveld van onderwijs en de zorg, zoals polarisatie, bureaucratische systemen en de behoefte aan sensitief leiderschap. De opleiding speelt hierin een belangrijke rol door studenten toe te rusten niet alleen wat betreft theoretische kennis, maar ook met passende vaardigheden zoals empathisch vermogen.

De opleiding wil studenten stimuleren om het werkveld met meer vertrouwen en authenticiteit tegemoet te treden. Vanuit ecologisch perspectief betekent 't ook om in gesprekken en beslissingen rekenschap te geven van verschillende perspectieven (meerstemmigheid en diversiteit). Het is belangrijk dat studenten niet alleen vanuit hun eigen leerproces werken, maar ook bijdragen aan het beïnvloeden en verbeteren van het werkveld. Dit vereist van de opleiding reflectie op de vraag hoe doorwerking (meer dan nu) zichtbaar kan worden gemaakt. Er is behoefte aan meer variatie in toetsvormen, zodat studenten daarmee naast theoretische kennis ook hun leidinggevende vermogens, praktische werkwijzen en creatieve oplossingen kunnen presenteren. Juist professionele

master pedagogen kunnen tijdens en na hun opleiding veel meer uitdragen in het werkveld hoe complexe vraagstukken opgepakt kunnen worden, en ook wat het werken vanuit en door verschillende perspectieven met zich meebrengt om tot passende en werkzame aanpakken in specifieke contexten te komen.

Thema: Voorleven, authenticiteit en integriteit

De opleiding moet een voorbeeld zijn in hoe zij omgaat met complexiteit en onzekerheid, zowel naar studenten als het werkveld toe (voorleven). Dit betekent onder meer dat parallelle processen in het team besproken worden en dat teamleden elkaar stimuleren om dezelfde waarden uit te dragen. Dit is iets om vast te blijven houden en leiderschap in te tonen. Leiderschap binnen de opleiding en het team wordt hierbij gezien als cruciaal voor het realiseren van de doelstellingen. Zowel in relaties met het werkveld als binnen de opleiding moet authenticiteit en integriteit centraal staan. Dit wordt onder andere bereikt door fenomenologisch onderzoek en open dialoog die ingebed zijn in de opleiding.

Leiderschap

Uit de thema's blijkt dat leiderschap cruciaal is en zich beweegt op verschillende niveaus met verschillende definities. Het gaat over het inzichtelijk maken van het perspectief van hiërarchische leiders (en contact opnemen met deze leiders), vanwege de beslissingen die zij nemen en de maatschappelijke impact die zij genereren.

Daarnaast lijkt het meenemen van de formeel leidinggevende in het project van de master pedagoog een ander aspect, maar het heeft veel met bovenstaande te maken. Het gaat dan niet alleen over maatschappelijke impact, maar ook over impact genereren in de organisatie. In hoeverre ondersteunt hij/zij het project van de master pedagoog?

Vervolgens gaat het ook over het leiderschap van de master pedagoog. Wanneer staat een master pedagoog op? In hoeverre heeft de master pedagoog ruimte om op te staan? Op welke manier ondersteunt het team van de master Pedagogiek de student om op te staan? Hier heeft leiderschap een andere connotatie. Dit type leiderschap verhoudt zich expliciet tot agency en de persoonlijke en professionele waarden van de master pedagoog, zoals naar voren komt onder het thema: Voorleven, authenticiteit en integriteit.

Ontwikkelperspectief

Analoog aan onze holistisch dialogische toetsing hebben we vanuit het gevoerde gesprek een ontwikkelperspectief voor onze masteropleiding geformuleerd. Niet zozeer als doelen op zich, wel om ons als professionele masteropleiding pedagogiek de komende jaren te profileren, professionaliseren en positioneren, passend binnen de onlangs tot stand gekomen strategische visie van het instituut. Kern daarvan is voorleven van ecologische pedagogiek. Een aantal ontwikkelingen en activiteiten is al gaande en sluit mooi aan bij het gesprek dat we gevoerd hebben:

- **Vergroten zichtbaarheid van professionele master pedagogiek vanuit een ecologisch perspectief:**
 - Organiseren van netwerkdagen waarbij werkveldpartners meer actief worden uitgenodigd. Een van de manieren om dat te doen, is 'Dag van de ecologische pedagogiek' in maart 2025 die nu wordt voorbereid. Daarnaast loopt er een pilot Coalities waarin opleiding, werkveld en onderzoek bij elkaar worden gebracht.
 - Samenwerking aangaan met onder meer gemeenten en provincies om beleidsmedewerkers meer bekend te maken met en te betrekken bij de opleiding. Er zijn al verschillende contacten die we daarbij kunnen benutten en uitbreiden.
- **Innovatie in toetsing:**
 - Experimenteren met alternatieve toetsvormen die meer aansluiten bij de praktijk van de student en hun werkcontext, zodat een toets ook doorwerking kan hebben in de pedagogische praktijk en 'kunde en kunnen' van professionele master pedagogen vanuit een ecologisch perspectief meer zichtbaar worden.
- **Ontwikkeling leiderschap:**
 - Aanmoedigen van ecologisch en empathisch leiderschap, zowel binnen het team als in de onderwijspraktijk.

Als team van de master willen we ons steeds weer actief blijven verhouden tot diversiteit in perspectieven binnen en buiten de opleiding. Deze interne dialoog maakt onderdeel uit van ons zijn, van ons ecologisch perspectief en blijft van belang om waarden als empathie en authenticiteit zelf na te leven en te expliciteren. Ook binnen en buiten het instituut, zodat studenten dit voorbeeld kunnen volgen. Met deze acties kan de opleiding haar maatschappelijke impact vergroten en een leidende rol spelen in onderwijs en zorg.